

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARİ VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibarıyla, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2019 yılı Ekim ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmi internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ekim ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 1,53 oranında azalmış, ithalat ise % 10,79 oranında artmıştır.

2019 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 1,53 azalarak 16 milyar 336 milyon dolar,
- İthalat, % 10,79 artarak 18 milyar 179 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 4,60 artarak 34 milyar 515 milyon dolar olmuştur.

Ekim ayında dış ticaret açığı, 1 milyar 843 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

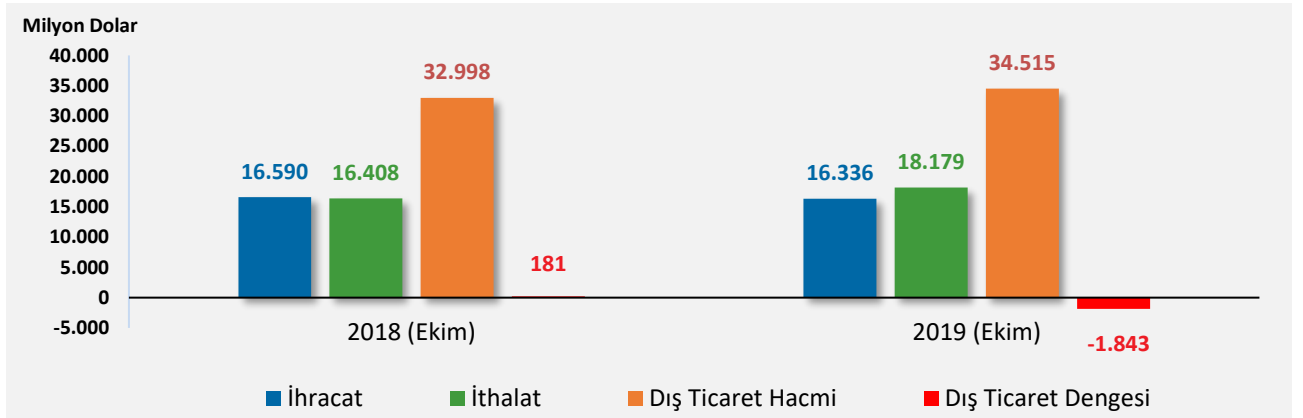
Ekim ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 89,86 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Ekim ayında % 101,11 iken, 2019 yılı Ekim ayında % 89,86 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ekim			Ocak-Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	16.590	16.336	-1,53	145.789	148.842	2,09
İthalat	16.408	18.179	10,79	198.136	172.070	-13,16
Dış Ticaret Hacmi	32.998	34.515	4,60	343.925	320.912	-6,69
Dış Ticaret Dengesi	181	-1.843	-1.116,07	-52.347	-23.229	-55,63
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	101,1	89,9		73,6	86,5	

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 2,59 oranında artış ile 179 milyar 914 milyon dolar, ithalat ise % 15,41 oranında azalış ile 205 milyar 118 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 7,85 oranında azalarak 385 milyar 32 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 87,71 olmuştur.

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (7 milyar 500 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 944 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 777 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.954	1.777	-9,07	17.113	17.792	3,97
2	Ham madde (Ara mallar)	7.810	7.500	-3,97	69.630	71.000	1,97
3	Tüketim malları	6.708	6.944	3,51	58.396	59.177	1,34
	Diğer	118	115	-2,24	650	872	34,15
	Toplam	16.590	16.336	-1,53	145.789	148.842	2,09

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 930 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 290 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 909 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.989	2.290	15,17	25.579	20.991	-17,94
2	Ham madde (Ara mallar)	12.714	13.930	9,56	149.613	133.497	-10,77
3	Tüketim malları	1.620	1.909	17,88	22.278	17.120	-23,15
	Diğer	86	49	-42,48	666	463	-30,51
	Toplam	16.408	18.179	10,79	198.136	172.070	-13,16

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.C. GTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (2 milyar 480 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 593 milyon dolar) ve "Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları" (895 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Ekim		Ocak-Ekim	
		2018	2019	2018	2019
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.620	2.480	22.773	22.224
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.621	1.593	14.005	14.639
3	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	898	895	7.931	7.878
4	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	842	851	7.677	7.680
5	Demir ve çelik	1.146	837	9.165	8.645
	Diğer	9.463	9.680	84.238	87.776
Toplam		16.590	16.336	145.789	148.842

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral Yakıtlar" olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (3 milyar 296 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (2 milyar 10 milyon dolar) ve "Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1 milyar 627 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Ekim		Ocak-Ekim	
		2018	2019	2018	2019
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.633	3.296	36.085	34.526
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.970	2.010	23.015	18.007
3	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	495	1.627	11.286	10.062
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.208	1.480	14.772	12.476
5	Demir ve çelik	1.307	1.091	16.187	12.498
	Diğer	7.795	8.676	96.790	84.500
Toplam		16.408	18.179	198.136	172.070

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

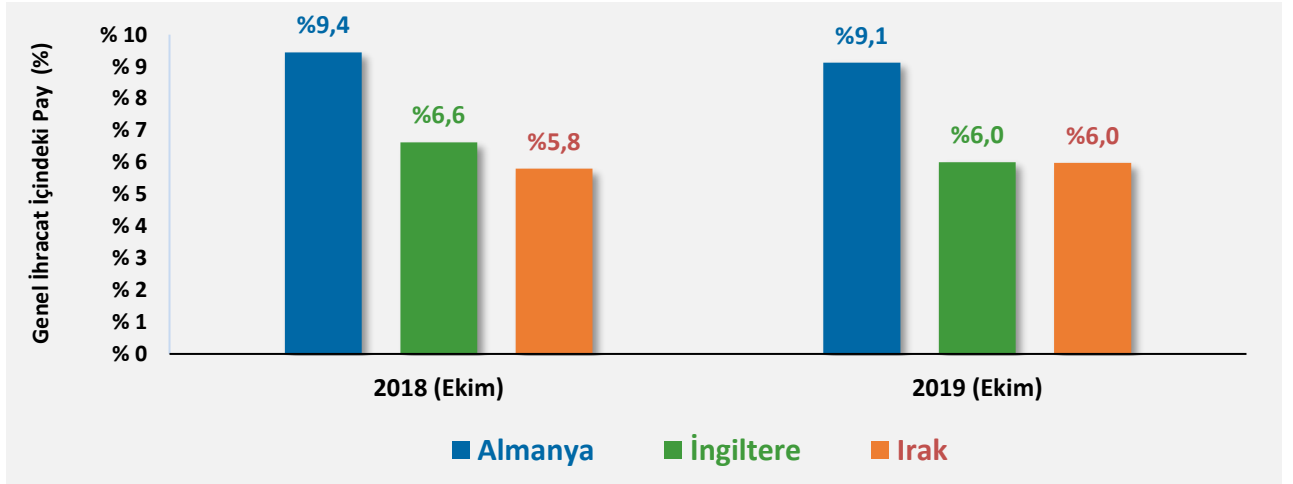
GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve Irak olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 490 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (982 milyon dolar) ve Irak (978 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.566	1.490	-4,86	14.521	13.842	-4,68
2	İngiltere	1.099	982	-10,65	9.538	9.454	-0,89
3	Irak	962	978	1,59	7.728	8.205	6,18
4	İtalya	921	954	3,62	8.304	8.118	-2,24
5	ABD	856	863	0,83	7.386	7.443	0,77
	Diğer	11.186	11.069	-1,04	98.312	101.781	3,53
	Toplam	16.590	16.336	-1,53	145.789	148.842	2,09

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Çin ve Almanya olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en fazla ithalat yapılan ülke Rusya Federasyonu (1 milyar 817 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 764 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 627 milyon dolar) izlemektedir.

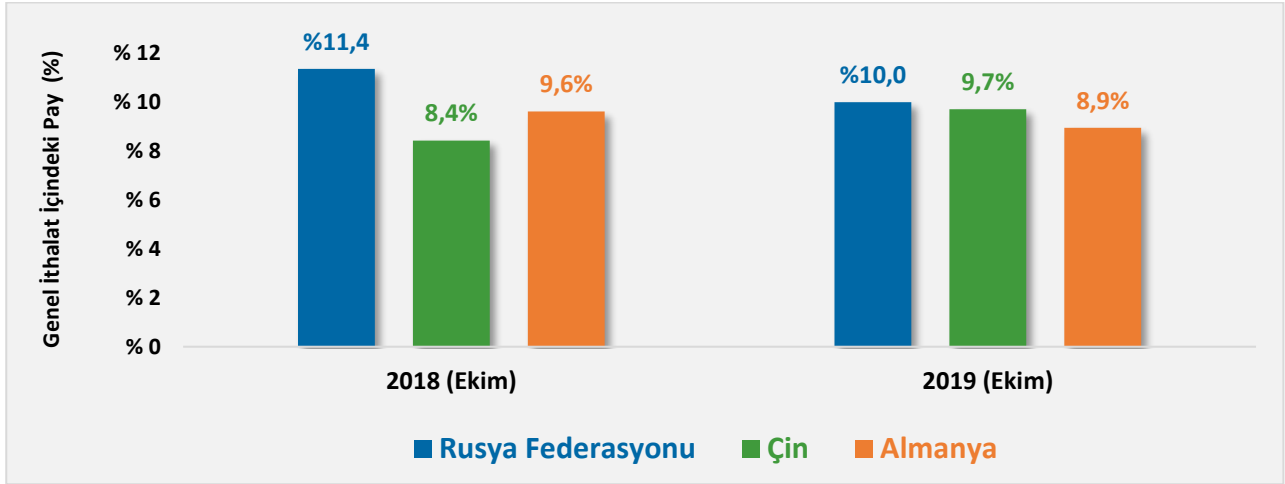

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.863	1.817	-2,43	19.068	18.697	-1,94
2	Çin	1.382	1.764	27,62	18.860	15.484	-17,90
3	Almanya	1.579	1.627	3,06	18.334	15.519	-15,35
4	ABD	931	1.030	10,72	10.818	10.010	-7,47
5	İtalya	792	870	9,76	9.203	7.668	-16,68
	Diğer	9.861	11.070	12,26	121.854	104.692	-14,08
	Toplam	16.408	18.179	10,79	198.136	172.070	-13,16

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

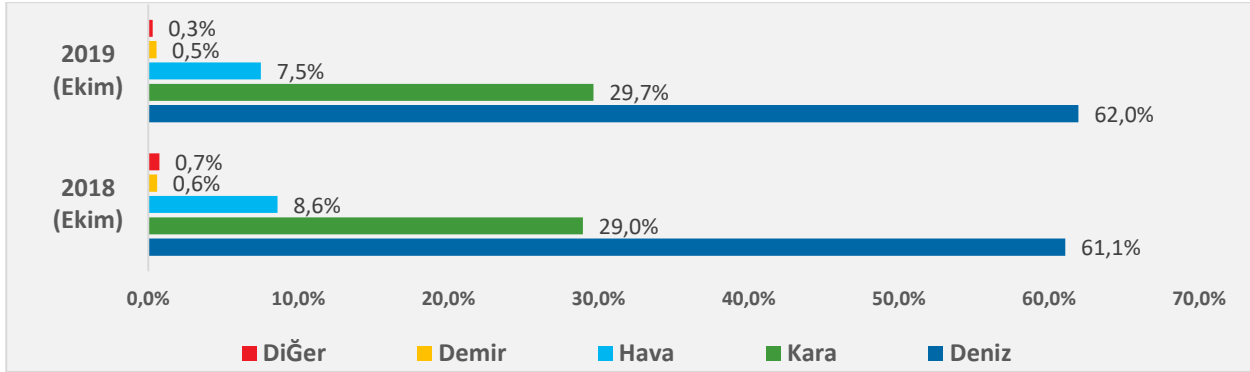
GTS'ye göre 2019 yılı Ekim ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (10 milyar 125 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (4 milyar 847 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 227 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

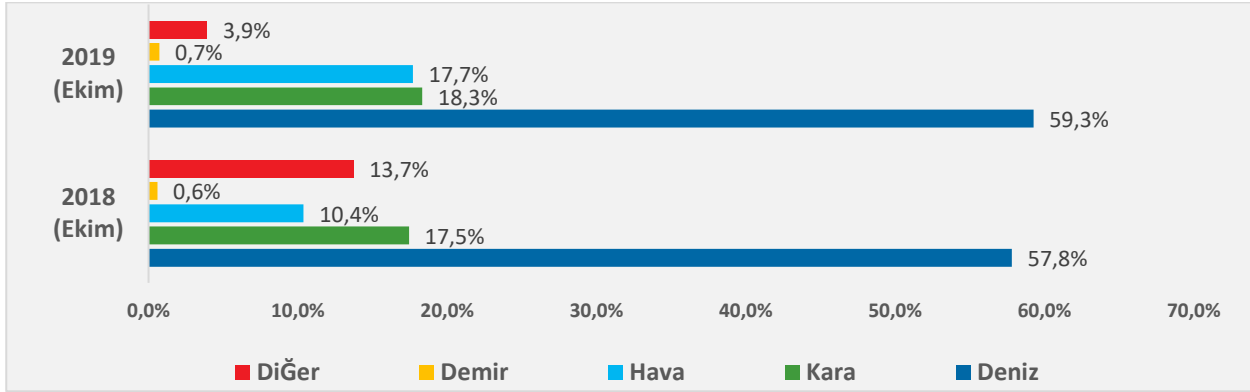
Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

Not: Diğ er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

GTS'ye göre 2019 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (10 milyar 777 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" ulaşımı (3 milyar 334 milyon dolar) ve "Hava Yolu" (3 milyar 220 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğ er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2019 yılı Ekim ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 69 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (2 milyar 139 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (2 milyar 33 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Ekim			Ocak-Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.651	10.069	-5,47	95.865	96.067	0,21
Peşin Ödeme	1.773	2.139	20,67	14.480	18.236	25,93
Vesaik Mukabili Ödeme	2.035	2.033	-0,10	18.815	17.396	-7,54
Vadeli Akreditif	248	202	-18,37	2.068	1.979	-4,32
Bedelsiz	116	129	11,05	1.338	1.445	7,93
Akreditif	1.193	926	-22,41	8.241	9.312	13,00
Diğer*	573	838	46,20	4.981	4.407	-11,52
TOPLAM	16.590	16.336	-1,53	145.789	148.842	2,09

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2019 yılı Ekim ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 605 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (4 milyar 248 milyon dolar) ve "Vadeli Akreditif" (1 milyar 17 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Ekim			Ocak-Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.617	10.605	10,28	105.871	105.657	-0,20
Peşin Ödeme	3.880	4.248	9,49	51.996	35.221	-32,26
Vesaik Mukabili Ödeme	520	495	-4,70	6.702	5.042	-24,77
Vadeli Akreditif	650	1.017	56,32	9.083	10.826	19,18
Bedelsiz	968	914	-5,61	9.455	9.126	-3,48
Akreditif	582	280	-51,82	8.328	3.752	-54,95
Diğer*	191	619	223,92	6.701	2.447	-63,49
TOPLAM	16.408	18.179	10,79	198.136	172.070	-13,16

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ekim ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 0,1 oranında azalmış, ithalat ise % 7,79 oranında artmıştır.

2019 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 0,1 azalarak 15 milyar 661 milyon dolar,
- İthalat, % 7,79 artarak 17 milyar 434 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 3,9 artarak 33 milyar 95 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 1 milyar 772 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

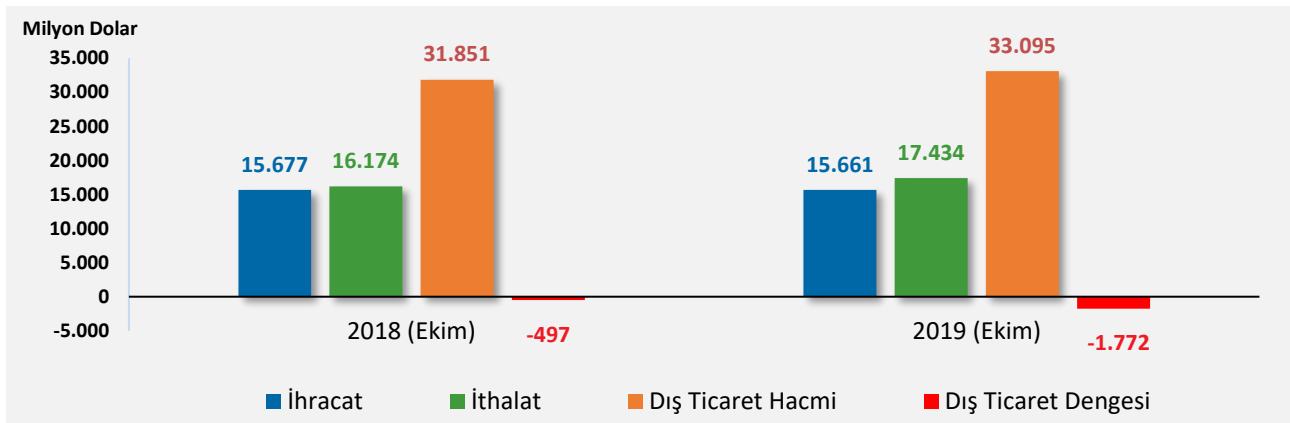
Ekim ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 89,83 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Ekim ayında % 96,93 iken, 2019 yılı Ekim ayında % 89,83 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ekim			Ocak-Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	15.677	15.661	-0,10	138.619	141.426	2,02
İthalat	16.174	17.434	7,79	190.329	165.862	-12,86
Dış Ticaret Hacmi	31.851	33.095	3,90	328.948	307.288	-6,58
Dış Ticaret Dengesi	-497	-1.772	256,43	-51.710	-24.436	-52,74
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	96,9	89,8		72,8	85,3	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

ÖTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 2,45 oranında artış ile 170 milyar 728 milyon dolar, ithalat ise % 15,12 oranında azalış ile 198 milyar 580 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 7,81 oranında azalarak 369 milyar 308 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 85,97 olmuştur.

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (7 milyar 124 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (6 milyar 723 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 701 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.839	1.701	-7,52	16.218	16.842	3,84
2	Ham madde (Ara mallar)	7.327	7.124	-2,77	65.832	66.971	1,73
3	Tüketim malları	6.436	6.723	4,46	56.001	56.750	1,34
	Diğer	75	114	51,20	568	862	51,90
	Toplam	15.677	15.661	-0,10	138.619	141.426	2,02

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2019 yılı Ekim ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 454 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 216 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 713 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.031	2.216	9,12	24.510	20.678	-15,63
2	Ham madde (Ara mallar)	12.687	13.454	6,05	145.520	129.824	-10,79
3	Tüketim malları	1.369	1.713	25,11	19.621	14.897	-24,07
	Diğer	87	50	-42,28	677	462	-31,73
	Toplam	16.174	17.434	7,79	190.329	165.862	-12,86

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (2 milyar 416 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 493 milyon dolar) ve "Örme giyim eşyası ve aksesuarı" (840 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Ekim		Ocak-Ekim	
		2018	2019	2018	2019
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	2.541	2.416	22.165	21.570
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.477	1.493	13.028	13.590
3	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	828	840	7.573	7.577
4	Demir ve çelik	1.142	829	9.217	8.550
5	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	807	824	7.089	7.059
	Diğer	8.882	9.260	79.547	83.079
Toplam		15.677	15.661	138.619	141.426

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Mineral Yakıtlar" olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en çok ithal edilen "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" faslını (3 milyar 170 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 930 milyon dolar) ve "Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1 milyar 625 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir.

Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Ekim		Ocak-Ekim	
		2018	2019	2018	2019
1	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.774	3.170	35.629	34.124
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.979	1.930	21.857	17.500
3	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	495	1.625	11.277	10.049
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.153	1.418	14.127	12.111
5	Demir ve çelik	1.323	1.046	16.050	12.163
	Diğer	7.451	8.245	91.389	79.916
Toplam		16.174	17.434	190.329	165.862

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

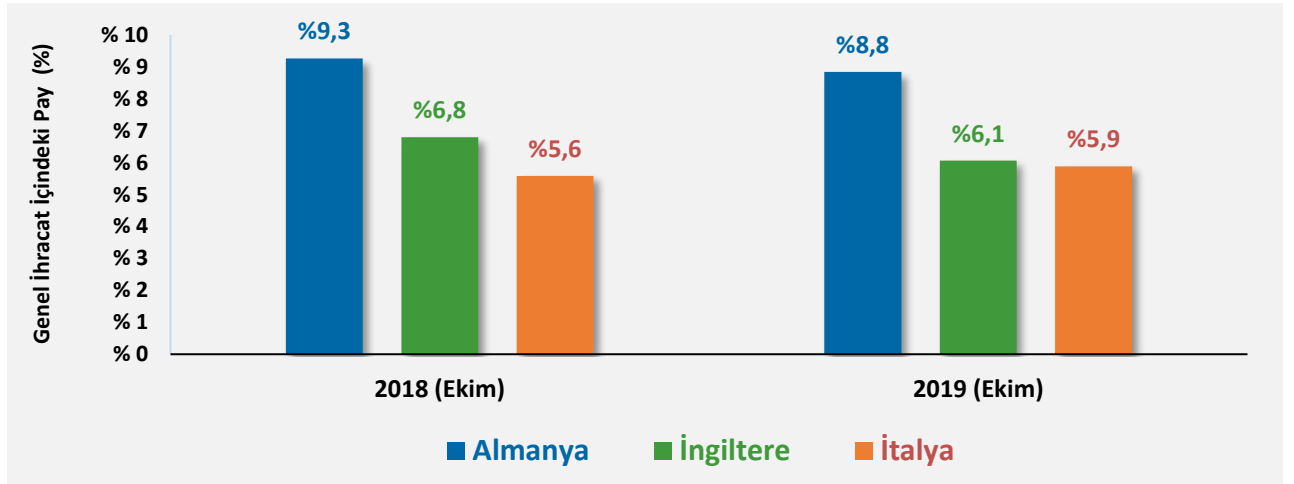
ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve İtalya olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 385 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (950 milyon dolar) ve İtalya (922 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.452	1.385	-4,65	13.509	12.842	-4,94
2	İngiltere	1.065	950	-10,81	9.236	9.105	-1,42
3	İtalya	875	922	5,41	7.954	7.750	-2,57
4	Irak	851	874	2,72	6.781	7.177	5,83
5	ABD	770	783	1,73	6.784	6.726	-0,85
	Diğer	10.665	10.748	0,78	94.354	97.826	3,68
	Toplam	15.677	15.661	-0,10	138.619	141.426	2,02

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Çin ve Almanya olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında en fazla ithalat yapılan ülke Rusya Federasyonu (1 milyar 783 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Çin (1 milyar 726 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 516 milyon dolar) izlemektedir.

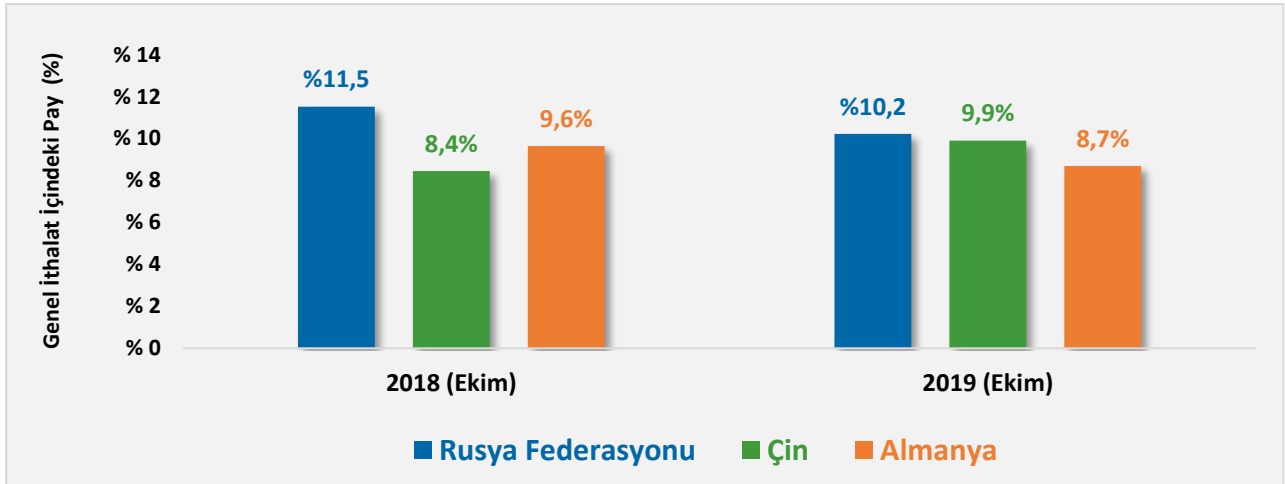

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ekim			Ocak-Ekim		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.864	1.783	-4,34	18.447	18.305	-0,77
2	Çin	1.366	1.726	26,33	18.036	14.942	-17,16
3	Almanya	1.560	1.516	-2,78	17.121	14.424	-15,75
4	ABD	883	976	10,49	10.293	9.467	-8,02
5	Irak	70	812	1.054,79	1.325	2.320	75,13
	Diğer	10.430	10.620	1,82	125.107	106.404	-14,95
	Toplam	16.174	17.434	7,79	190.329	165.862	-12,86

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

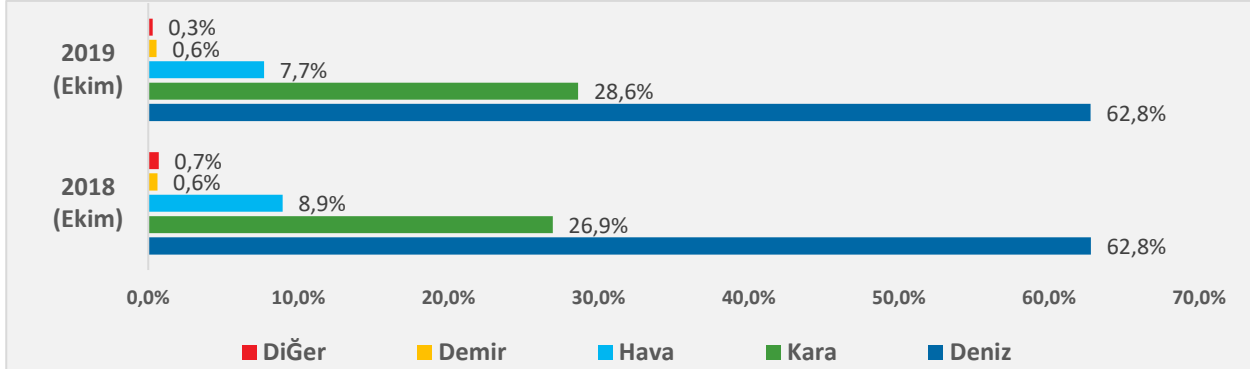
ÖTS'ye göre 2019 yılı Ekim ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2019 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (9 milyar 833 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (4 milyar 485 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (1 milyar 209 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

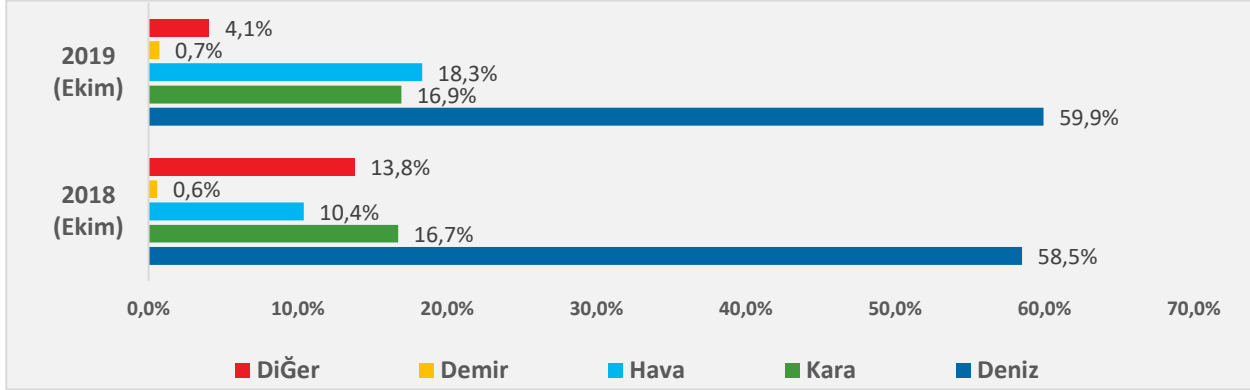
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğ̈er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

ÖTS'ye göre 2019 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (10 milyar 451 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Hava Yolu" ulaşımı (3 milyar 194 milyon dolar) ve "Kara Yolu" (2 milyar 952 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğ̈er taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2019 yılı Ekim ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 203 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (2 milyar 157 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (2 milyar 25 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Ekim			Ocak-Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	10.360	10.203	-1,51	93.101	93.650	0,59
Peşin Ödeme	1.725	2.157	25,06	14.041	17.843	27,08
Vesaik Mukabili Ödeme	2.017	2.025	0,39	18.582	17.181	-7,54
Vadeli Akreditif	248	205	-17,45	2.055	1.965	-4,42
Bedelsiz	110	125	13,63	1.296	1.321	1,95
Akreditif	1.190	926	-22,22	8.200	9.279	13,16
Diğer*	27	21	-23,77	1.343	186	-86,13
TOPLAM	15.677	15.661	-0,10	138.619	141.426	2,02

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2019 yılı Ekim ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 815 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (5 milyar 693 milyon dolar) ve "Vadeli Akreditif" (1 milyar 59 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Ekim			Ocak-Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.491	8.815	3,81	93.314	86.928	-6,84
Peşin Ödeme	4.748	5.693	19,91	61.065	47.871	-21,61
Vesaik Mukabili Ödeme	599	537	-10,38	6.755	5.672	-16,03
Vadeli Akreditif	753	1.059	40,60	9.724	11.129	14,44
Bedelsiz	718	798	11,09	6.944	7.898	13,73
Akreditif	680	319	-53,09	9.390	4.557	-51,47
Diğer*	185	213	15,27	3.136	1.807	-42,40
TOPLAM	16.174	17.434	7,79	190.329	165.862	-12,86

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2018 (Ekim)	İhracat	5.282	180	6.686
	İthalat	4.536	113	978
2019 (Ekim)	İhracat	5.945	179	7.213
	İthalat	6.279	110	1.063
Değişim (%)	İhracat	12,54	-0,56	7,88
	İthalat	38,42	-2,65	8,69

2019 yılı Ekim ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 179 olurken, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 7.213 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ihracat geçen yılın aynı ayına göre % 12,54 artış göstermiştir.

2019 yılı Ekim ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 110 olurken, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 1.063 olmuştur. Ayrıca, bu dönemde TL ile yapılan ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre % 38,42 oranında artmıştır.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2019 yılı Ekim ayında 13,4 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2019 yılı Eylül ayında 11 milyar 889 milyon TL, 2019 yılı Ekim ayında 13 milyar 377 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2019 yılı Ocak-Eylül döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 485 milyar 293 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 23,13 olarak gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	850.443
Ticari İşletme	727.141
Şube	207.871
Anonim Şirket	135.550
Kooperatif	36.103
Kollektif Şirket	35.718
Komandit Şirket	1.779
Donatma İştiraki	0
Toplam	1.994.605

2019 yılı Eylül ayında toplam aktif firma sayısı 1.986.912 iken, Ekim ayında 7.693 adet artarak 1.994.605 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	49.835	52.894	6,14
Bildirim Sayısı	14.193.733	14.657.778	3,27

2019 yılı Ekim ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 52.894, bildirim sayısı ise 14.657.778 'dir. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %6,14'lük artış, bildirim sayısında da % 3,27'lik bir artış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	295.551
Erkek	1.490.317
Toplam	1.785.868
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	1.921.692

2019 yılı Ekim ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 1.785.868 iken, toplam işyeri sayısı ise 1.921.692 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Ekim		
	2018	2019	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	11.903	12.290	3,251
Ortak Sayısı	1.563.109	1.566.762	0,233

2019 yılı Ekim ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,25 artarak 12.290'a ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.566.762 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2019 YILI EKİM AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.